

Príloha č. 6 k zápisnici z XXX. zasadnutia Výboru pre národnostné menšiny a etnické skupiny

Informácia o plnení Akčného plánu ochrany práv osôb k národnostným menšinám a etnickým skupinám na roky 2016 – 2020

V nadväznosti na Informáciu o plnení Akčného plánu ochrany práv osôb patriacich k národnostným menšinám a etnickým skupinám na roky 2016 – 2020 (ďalej len „akčný plán“), ktorá bola prezentovaná na XXIX. zasadnutí výboru 24. mája 2018 boli v gescii splnomocnenca v rámci plnenia akčného plánu uskutočnené viaceré aktivity.

V rámci **prvého operačného cieľa akčného plánu *Zabezpečenie komplexného prístupu k tvorbe právnych predpisov týkajúcich sa práv a postavenia národnostných menšín a etnických skupín*** úrad splnomocnenca pripravuje pracovné stretnutie s členmi pracovnej skupiny k prvému operačnému cieľu v rámci septembra 2018. Predmetom diskusie bude postup pri revízii legislatívneho rámca ochrany a podpory práv národnostných menšín v Slovenskej republike. Okrem práce pracovnej skupiny zriadenej k tomuto účelu úrad plánuje realizovať začiatkom budúceho roka workshop s medzinárodnou účasťou zameraný na prezentovanie príkladov dobrej praxe tak z krajín strednej Európy, ktoré prešli podobným historickým vývojom, ako aj iných krajín, ktoré špecificky pristupujú k riešeniu týchto otázok. Zámerom úradu splnomocnenca je následne prezentované modely funkčnej, efektívnej legislatívnej, inštitucionálnej i materiálnej ochrany práv národnostných menšín na báze ich účinnej participácie predložiť na širokú diskusiu národnostným menšinám aj v regiónoch formou okrúhlych stolov.

V súvislosti s plnením **druhého operačného cieľa akčného plánu *Zlepšenie systému podpory kultúry národnostných menšín a etnických skupín*** zaslalo Ministerstvo kultúry SR úradu splnomocnenca 22. mája 2018 informáciu o realizovaných opatreniach ministerstva v roku 2017 a plánovaných opatreniach v roku 2018 pre plnenie uvedeného operačného cieľa. Koncom roka úrad splnomocnenca opätovne vyzve rezort na poskytnutie odpočtu úloh AP a následne bude výbor informovať.

Rovnako bude postupovať aj v súvislosti s plnením **tretieho operačného cieľa akčného plánu *Účinnnejšie zohľadnenie špecifik výchovno-vzdelávacích potrieb osôb patriacich k národnostným menšinám a etnickým skupinám***. V rámci plnenia úloh Štátny pedagogický ústav 16. marca 2018 interné pracovné stretnutie s cieľom plnenia uvedeného operačného cieľa. V tejto súvislosti taktiež úrad splnomocnenca usporiadal pracovné stretnutie 5. apríla 2018, a to so zástupcami Štátneho pedagogického ústavu a Ministerstva školstva, vedy výskumu a športu. K jednej z úloh, ktorá sa týka publikácie „Zoznámme sa, národnostné menšiny“ bude informácia v bode Rôzne.

S plnením **štvrtého operačného cieľa akčného plánu *Zlepšenie podmienok používania jazykov národnostných menšín a etnických skupín v praxi*** úzko súvisí zriadenie Poradnej skupiny splnomocnenca vlády SR pre národnostné menšiny pre zabezpečenie zosúladenia praxe s platným zákonom o používaní jazykov národnostných menšín. Poradná skupina

pozostáva z piatich samostatných sekcií, a to pre maďarský jazyk, rusínsky jazyk, rómsky jazyk, ukrajinský jazyk a nemecký jazyk. Hlavnou úlohou poradnej skupiny zloženej zo samostatných sekcií je príprava podkladových materiálov k zabezpečeniu jednotnej odbornej terminológie v jazykoch národnostných menšín, podkladov k informatívnym jazykovým mutáciám relevantných legislatívnych textov, úradných formulárov, tlačív a podkladov k metodickým materiálom v oblasti používania jazykov národnostných menšín upravených zákonom č. 184/1999 Z. z. o používaní jazykov národnostných menšín v znení neskorších predpisov. Poradná skupina počas uplynulej doby intenzívne pracovala na ukončení prekladov 6 základných právnych noriem, a to konkrétne:

- Ústava SR;
- Zákon o používaní jazykov národnostných menšín č. 184/1999 Z. z.;
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 534/2011 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 184/1999 Z. z. o používaní jazykov národnostných menšín v znení neskorších predpisov;
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 535/2011 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 184/1999 Z. z. o používaní jazykov národnostných menšín v znení neskorších predpisov;
- Zákon o štátnom jazyku č. 270/1995 Z. z.;
- Zákon o Fonde na podporu kultúr národnostných menšín č. 138/2017 Z. z.

V týchto dňoch sa finalizujú všetky podklady, ktoré budú neskôr zaslané na spracovanie a zverejnenie na portáli Slov-lex. Ostávajúce dva právne texty, a to:

- Rámcový dohovor na ochranu národnostných menšín č. 160/1998 Z. z.;
- Európska charta regionálnych alebo menšinových jazykov č. 588/2001 Z. z.;

bude pracovná skupina pripravovať v nasledujúcich mesiacoch s termínom odovzdania v decembri 2018.

V tejto súvislosti pripravil ÚSVNM návrh Memoranda o dlhodobej spolupráci s MS SR, ktoré zabezpečí kontinuálne zverejňovanie informatívnych prekladov vybraných právnych noriem a ich aktualizáciu na portáli Slov-lex.

Poradná skupina zároveň pracovala na prekladoch textov k vybraným dopravným značkám, ktoré budú postupne inštalované na slovenských cestách.

V súvislosti s úsilím zameraným na zlepšovanie podmienok implementácie jazykových práv národnostných menšín splnomocnenec z vlastnej iniciatívy pripravuje v októbri tohto roku medzinárodný workshop zameraný na jazykové práva národnostných menšín pod názvom *Nové výzvy v oblasti ochrany jazykov národnostných menšín* venovaný novým výzvam a trendom aplikácie jazykových práv národnostných menšín v jednotlivých európskych krajinách a na Slovensku. Cieľom podujatia je vytvoriť platformu na diskusiu k témam:

- Návrat k duchu Dohovoru a Charty pri hľadaní nových impulzov zameraných na zlepšenie mechanizmov uplatňovania jazykových práv národnostných menšín;
- Identifikácia podmienok a limitov aplikácie jazykových práv národnostných menšín v jednotlivých európskych krajinách a na Slovensku;
- Hľadanie nových nástrojov uplatňovania jazykových práv národnostných menšín;

- Nové výzvy a trendy vo svetle pôsobenia dynamických spoločenských zmien spätých s rozvojom IT technológií v danej oblasti;
- Výmena skúsenosti a príkladov dobrej praxe v oblasti európskych modelov uplatňovania jazykových práv národnostných menšín.

V súvislosti splnením uvedeného cieľa úrad komunikuje s MV SR v súvislosti so vzdelávaním zamestnancov v štátnej službe prípadne pri výkone práce vo verejnom záujme v oblasti jazykových kompetencií – jazykov národnostných menšín na okresných úradoch (to sa týka 8 + 1 okresných úradov). V septembri sa uskutoční stretnutie ÚSVNM s dekanom Fakulta stredoeurópskych štúdií Univerzity Konštantína filozofa v Nitre Žofiou Bárcziovou, docentkou Annou Pliškovou z Ústavu rusínskeho jazyka a kultúry, Centra jazykov a kultúr národnostných menšín Prešovskej univerzity v Prešove a Inštitútom verejnej správy v Bratislave s cieľom dať do plánu na budúci rok vzdelávanie v oblasti zvýšenia kompetencií zamestnancov predmetných okresných úradov v oblasti jazykov národnostných menšín.

V rámci **piateho operačného cieľa zameraného na Zlepšenie informovanosti verejnosti o národnostných menšinách a etnických skupinách prostredníctvom médií** úrad plánuje vypracovať návrh komunikačnej stratégie zameranej na príslušníkov národnostných menšín aj v súvislosti s prípravou SODB a zároveň aj na väčšinovú spoločnosť v súvislosti s aktuálnymi výzvami spojenými s predchádzaním prejavov intolerancie, xenofóbie, antisemitizmu a antiziganizmu. V tejto súvislosti bude úrad úzko spolupracovať s VNMES v jeho inovovanom zložení zahŕňajúcom aj riaditeľa Sekcie národnostného vysielania RTVS a zástupcov ďalších relevantných subjektov.

V rámci **šiesteho operačného cieľa zameraného na Zlepšenie mechanizmov participácie osôb patriacich k národnostným menšinám a etnickým skupinám na rozhodovaní o veciach, ktoré sa ich týkajú** bol realizovaný medzinárodný workshop s názvom Modely participačných mechanizmov pre príslušníkov národnostných menšín v Európe, ktorý sa uskutočnil 20. septembra 2017 v Bratislave. Seminár sa týkal plnenia operačného cieľa akčného plánu zameraného na zlepšenie mechanizmov účasti osôb patriacich k národnostným menšinám a etnickým skupinám na rozhodovacom procese v záležitostiach, ktoré sa ich týkajú. Hlavnou témou workshopu boli nové výzvy a impulzy pri hľadaní účinných mechanizmov účasti národnostných menšín, modelov participačných mechanizmov osôb patriacich k národnostným menšinám vo vybraných európskych krajinách. V rámci workshopu bol vytvorený priestor pre prezentáciu zahraničných hostí a téma panelovej diskusie, ktorá ukončila program workshopu, bol súčasný stav a vízia účasti národnostných menšín v Slovenskej republike.

K zefektívneniu práce jedinej participačnej platformy smeroval aj návrh splnomocnenca a predsedu VNMES na inovovanie štatútu a následne aj rokovacieho poriadku VNMES.

Pokiaľ ide o plnenie **siedmeho operačného cieľa zameraného Zvýšenie poznatkovej bázy slúžiacej k lepšej identifikácii cieľových skupín – národnostných menšín a etnických skupín a ich potrieb prostredníctvom štatistického zisťovania a výskumu**, to úzko súvisí s plnením úloh vyplývajúcich z Národného akčného plánu na sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2021 na roky 2017-2020 (ďalej len „NAP SODB 2021“) bola zriadená expertná pracovná skupina na prípravu metodiky sčítania obyvateľov z hľadiska ich príslušnosti k národnosti alebo etnickej príslušnosti, ktorá v súčasnosti vykonáva

dané úlohy, podrobnejšie informácie budú/sú poskytnuté v samostatnom bode tohto zasadnutia výboru.